

Drogi zawodowe

Scenariusze zajęć

Edukacja dla pracy

Autor:

Małgorzata Remiarz

Redakcja:

Anna Pregler

Opracowanie graficzne:

Rafał Auch-Szkoda

Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej

ul. Spartańska 1B

02-637 Warszawa

Publikacja opracowana w ramach projektu systemowego *Edukacja dla pracy etap 2*, współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego – Program Operacyjny Kapitał Ludzki, priorytet III. Wysoka jakość systemu oświaty, działanie 3.4. Otwartość systemu edukacji w kontekście uczenia się przez całe życie.

www.doradztwo.koweziu.edu.pl

Egzemplarz bezpłatny

Drogi Doradco Zawodowy, Nauczycielu

Twoi uczniowie, słuchacze już niedługo staną przed wyborem dalszej drogi edukacyjnej i zawodowej. Opracowaliśmy pakiet 10 scenariuszy zajęć wraz z filmami, który możesz wykorzystać, przygotowując swoich wychowanków do podejmowania świadomych decyzji.

Scenariusze przeznaczone są dla nauczycieli pracujących z uczniami gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych oraz ze wszystkimi tymi osobami, które zastanawiają się nad możliwościami wyborów ścieżek edukacyjno-zawodowych.

Pakiet to propozycja 10 tematów związanych z drogą zawodową:

- Zainteresowania
- Mocne strony
- Nauka
- Pierwsze doświadczenia
- Doskonalenie
- Wybory
- Decyzje
- Zdarzenia
- Miejsca
- Satysfakcja

Każdy scenariusz opiera się na wykorzystaniu około 5 minutowego filmu z cyklu pt. „Drogi zawodowe” (filmy dostępne są na stronie www.doradztwo.koweziu.edu.pl w zakładkach *Multimedia* i *Vademecum doradztwa*). Po projekcji filmu możesz zapytać uczniów o ich odczucia i wrażenia. To dobry moment na wspólną refleksję. Jeśli zauważysz, że grupa chciałaby porozmawiać o filmie, sugerujemy, aby odłożyć realizację zaproponowanych ćwiczeń i oddać inicjatywę uczniom. Bądź otwarty – chcemy, aby pakiet stał się dla Ciebie inspiracją do wprowadzania własnych pomysłów lub modyfikowania ćwiczeń, jeśli zachodzi taka potrzeba. Obserwuj grupę i podążaj za uczniami, słuchaj pytań i zadawaj pytania, skłaniaj do dzielenia się przemyśleniami, pomysłami – wspólnie z uczniami znajdźcie swój przepis na ciekawe i efektywne zajęcia. Naszym zamiarem jest, aby zajęcia były jak najbardziej atrakcyjne i skłaniały do refleksji różne grupy uczestników zajęć. Dlatego też w scenariuszach zaproponowano alternatywne ćwiczenia.

Jeżeli rozpoczynasz pracę z grupą, warto aby na pierwszych zajęciach przeprowadzić wprowadzające ćwiczenia integracyjne, bądź też poświęcić na to jedną lekcję. To może być owocny start do pracy z grupą. Podchodź twórczo do tematów, ćwiczeń i konwencji. Gorąco wierzymy, że z tym pakietem uda Ci się to!

Powodzenia!

Zespół projektu „Edukacja dla pracy etap 2”

Spis treści

Scenariusz zajęć nr 1 „Zainteresowania”	1
Scenariusz zajęć nr 2 „Mocne strony”	4
Scenariusz zajęć nr 3 „Nauka”	6
Scenariusz zajęć nr 4 „Pierwsze doświadczenia”	8
Scenariusz zajęć nr 5 „Doskonalenie”	10
Scenariusz zajęć nr 6 „Wybory”	13
Scenariusz zajęć nr 7 „Decyzje”	15
Scenariusz zajęć nr 8 „Zdarzenia”	17
Scenariusz zajęć nr 9 „Miejsca”	19
Scenariusz zajęć nr 10 „Satysfakcja”	21

Scenariusz zajęć nr 1 „Zainteresowania”

Cel ogólny

Rola zainteresowań w kształtowaniu drogi edukacyjno-zawodowej.

Cele szczegółowe zajęć

- Pogłębienie świadomości własnych zainteresowań i predyspozycji.
- Poznanie różnorodności zainteresowań wśród uczestników.
- Uświadomienie sensu odkrywania zainteresowań i ich rozwijania dla powodzenia w życiu.

Pomoce dydaktyczne

- Film nr 1 „[Zainteresowania](#)”.
- Kartki A4.
- Guma trenerska lub taśma klejąca.
- Kolorowe flamastry.

Wprowadzenie

Człowiek od urodzenia przejawia pewne tendencje w działaniu, zdolności, predyspozycje, cechy charakteryzujące go. Uświadomienie owych cech jest pierwszym krokiem do udanego życia zawodowego zgodnie z zasadą, że najszczęśliwiej jest wykonywać zawód zgodny z zainteresowaniami i predyspozycjami.

Przykładowy przebieg zajęć

Wariant I

1. Prezentacja filmu „Zainteresowania”.
2. Ćwiczenie „Wywiad” (Czas: 35 minut).

Część I

Instrukcja

Dobierzcie się w pary. Kryterium doboru: z osobą, która aktualnie siedzi najdalej od ciebie. Twoim zadaniem jest zrobienie wywiadu z rozmówcą. Masz 6 minut, aby zadać pytania, które pozwolą Ci napisać profil zainteresowań partnera. Użyj w tym celu następujących pytań:

- Co charakteryzowało Cię, jak byłeś młodszy? Co wiesz z opowieści rodziny?
- Czym lubiłeś się zajmować?
- Co lubisz najbardziej robić teraz?
- Co cię interesuje? Co robisz w wolnym czasie?
- Jakie tematy w tv, radio i Internecie przykuwają twoją uwagę?
- O czym lubisz rozmawiać?
- O czym marzysz?
- W czym jesteś dobry?

Na podstawie tych informacji napisz opis w punktach, zawierający 10 zainteresowań dotyczących Twojego rozmówcy. Następnie na dole kartki złóż swój autograf w taki sposób, by nikt go nie rozpoznał. Powieś za pomocą gumy trenerskiej lub taśmy klejącej kartkę z opisem zainteresowań na ścianie.

Część II

Instrukcja

Waszym zadaniem jest przeczytać opisy, które wiszą na ścianach i odgadnąć, kogo one dotyczą. Zapiszcie pomysły (kogo dotyczy opis) na dole kartek wiszących na ścianie.

Omówienie

Nauczyciel czyta po kolei propozycje, kogo dotyczy dany opis i weryfikuje ich zgodność z autorem wywiadu. Uczniowie czytają kartki, które dotyczą opisu ich zainteresowań i ewentualnie uzupełniają je.

Następnie nauczyciel zadaje pytania:

- Które zainteresowania kolegów i koleżanek były dla was zaskakujące, a które oczywiste?
- W jaki sposób zainteresowania mogą wpłynąć na życie zawodowe?
- Które zainteresowanie może stać się w przyszłości zawodem?
- Czy istnieje jakieś zainteresowanie, które nie może stać się zawodem?
- W jaki sposób zainteresowania mogą stać się drogą życiową?

Wariant II

1. **Prezentacja filmu „Zainteresowania”.**

2. **Ćwiczenie „Profil” (Czas: 40 minut).**

Część I

Instrukcja

Wyobraź sobie, że Twoim zadaniem jest stworzenie profesjonalnego profilu swojej osoby. Jego częścią jest opis swoich zainteresowań. Musi być ich minimum 10. Masz na to 10 minut. Do stworzenia profilu swoich zainteresowań posłużyć mogą Ci następujące pytania:

- Co charakteryzowało Cię jak byłeś młodszy? Co wiesz z opowieści rodziny?
- Czym lubiłeś się zajmować kiedyś, w jaki sposób lubiłeś spędzać czas?
- Co lubisz najbardziej robić teraz?
- Co cię interesuje? Co robisz w wolnym czasie?
- Jakie tematy w tv, radio i Internecie przykuwają Twoją uwagę?
- O czym lubisz rozmawiać?
- O czym marzysz?
- W czym jesteś dobry?

Część II

Zapisywanie zainteresowań na tablicy/flipcharcie

Instrukcja

Nauczyciel wyznacza 2 osoby w klasie na asystentów. Zadaniem pierwszego asystenta będzie zebranie kartek i dyktowanie zainteresowań drugiemu asystentowi. Zadaniem drugiego będzie zapisywanie zainteresowań na tablicy/flipcharcie. Jeśli jakiś zainteresowania powtarzają się, asystent oznacza to dodatkową kreską przy nazwie zainteresowania. Po spisaniu wszystkich zainteresowań, wybrana osoba losuje pytanie. Jej zadaniem jest zadać to pytanie grupie i podtrzymać rozmowę, wyczerpując temat.

Pytania do wylosowania:

- Które zainteresowania kolegów i koleżanek były dla was zaskakujące, a które oczywiste?
- W jaki sposób zainteresowania mogą wpłynąć na życie zawodowe?
- Które zainteresowanie może stać się w przyszłości zawodem?
- Czy istnieje jakieś zainteresowanie, które nie może stać się zawodem?
- W jaki sposób zainteresowania mogą stać się drogą życiową?

Scenariusz zajęć nr 2 „Mocne strony”

Cel ogólny:

Rola mocnych stron w budowaniu drogi edukacyjno-zawodowej.

Cele szczegółowe zajęć

- Uświadamianie różnorodnych celów edukacji.
- Uświadamianie mocnych stron nabywanych w procesie edukacji.

Pomoce dydaktyczne

- Film nr 2 „[Mocne strony](#)”.
- Kartki A4.
- Kartki A6 lub większe.
- Kolorowe flamastry.

Wprowadzenie

Zwykle ucząc się w szkole, podobnie jak trenując jakąś dyscyplinę sportową, nie każde wykonywane zadanie podoba nam się. Tak jak sportowcy nie wszystko lubią trenować, choć marzą o zwycięstwie, tak uczniowie nie wszystkiego lubią się uczyć, choć marzą o świetlanej przyszłości. Aby osiągnąć w życiu sukces, trzeba rozwijać także te kompetencje, których rozwijać nie lubimy. Dzięki uczestniczeniu w różnorodnych zajęciach umożliwiamy sobie odkrywanie swoich mocnych stron. A to już pierwszy krok do odkrywania możliwych kierunków nauki, rozwoju zawodowego czy też po prostu przyszłości.

Przykładowy przebieg zajęć

1. **Prezentacja filmu „Mocne strony”.**
2. **Ćwiczenie 1 „Co mi daje chodzenie do szkoły” (Czas: 30-35 minut).**

Instrukcja

Uczniowie dzielą się na zespoły, które będą ze sobą rywalizować na punkty. Uczniowie odliczają do 4 lub 5 (w zależności od liczby uczniów) i łączą się w zespoły (jedyński razem, dwójki razem itd.). Każdy zespół losuje kategorię do opracowania.

Propozycja kategorii zespołów:

- Zespół przyrodniczy
- Zespół nauk ścisłych
- Zespół sportowy
- Zespół artystyczny
- Zespół "zasad obowiązujących w szkole"

Każdy zespół ma za zadanie znaleźć jak najwięcej argumentów na rzecz przydatności swojej dziedziny – co z tego, czego się uczymy, może przydać się nam w życiu dorosłym, karierze zawodowej i do czego. Zespół, który wymyśli najwięcej argumentów "za", wygrywa. Przykładowo zespół "zasad..." ma za zadanie wypisać jak najwięcej zasad, jakie obowiązują w szkole i określić ich zasadność (po co one

są, czemu one służą teraz i w przyszłości, co dzięki nim zyskujemy, jak one się mają do życia np. zarabiającego duże pieniądze managera, która zasada w czym może pomóc itd.)

Uwaga

Należy podzielić grupę tak, aby zespołów nie było więcej niż 4 maksymalnie 5, tak aby każdy zespół zdążył się zaprezentować.

Omówienie

Prezentacja pracy zespołów.

3. Ćwiczenie 2 "Moje mocne strony, które poznaję, chodząc do szkoły" (Czas: 5-7 minut).

Część I

Wypisz 10 mocnych stron, które odkrywasz/odkryłeś dzięki chodzeniu do szkoły. Uwzględnij także te umiejętności, które nie są związane z przedmiotami szkolnymi, ale odkrywasz i realizujesz je w szkole np.:

- potrafisz przewodzić grupie;
- potrafisz zorganizować pracę zespołu;
- potrafisz rozmieszać grupę;
- jesteś gospodarzem klasy;
- masz wiele pomysłów, np. gdzie jechać na wycieczkę;
- jesteś zawsze przygotowany;
- inne, które wyróżniają cię na tle twojej klasy.

Uwaga

Jeśli zostanie kilka minut, nauczyciel moderuje omówienie. Ważne aby prace indywidualne uczniów zostały zachowane na kolejne warsztaty. Zatem najbezpieczniej, aby zostały podpisane.

Omówienie

- Co znalazło się na waszych kartkach?
- Jakie mocne strony odkryłeś dzięki uczestniczeniu w lekcjach?
- Jakie z nich są związane z nauką, a jakie odkryłeś poprzez uczestniczenie w życiu szkoły?

Scenariusz zajęć nr 3 „Nauka”

Cel ogólny

Pokazanie nauki jako drogi do sukcesu zawodowego.

Cele szczegółowe zajęć

- Pogłębienie świadomości roli wyborów edukacyjnych.
- Poznanie różnorodności i możliwości realizacji potencjału poprzez naukę.

Pomoce dydaktyczne

- Film nr 3 „[Nauka](#)”.
- Kartki do flipcharta lub papier pakowy.
- Guma trenerska lub taśma klejąca.
- Kolorowe flamastry.
- Kartki z opisami mocnych stron uczniów z poprzedniej lekcji.

Wprowadzenie

Właściwy wybór drogi zawodowej (oparty o zainteresowania i mocne strony) pozwala realizować swój potencjał i pomaga spełnić się w przyszłości.

Przykładowy przebieg zajęć

Wariant I

1. Prezentacja filmu „Nauka”.
2. Ćwiczenie 1 „Wybory zgodne z predyspozycjami” (Czas: 20 minut).

W trakcie ćwiczenia można wykorzystać wyświetloną stop-klatkę filmu – 40 sekunda czołówki albo schemat „Gdzie mogę się uczyć” ze strony www.doradztwo.koweziu.edu.pl (schemat można pobrać w formacie .pdf i wydrukować dla każdej grupy).

Instrukcja

Podzielcie się na 4-5 osobowe grupy, tak by w grupie były osoby o podobnych zainteresowaniach i mocnych stronach (np. grupa umysłów ścisłych, grupa humanistów, grupa biologiczno-chemiczna, grupa sportowców, grupa artystów)

Narysujcie dla wszystkich uczestników możliwe ścieżki edukacji (ważne by uwzględniły one możliwe – minimum 3 – rozgałęzienia, warianty przebiegu dalszej drogi) uwzględniające zainteresowania i mocne strony (do dyspozycji kartki z mocnymi stronami z poprzednich zajęć). Uwzględnijcie kolejne szczeble edukacji (szkołę średnią, studia itp.) i wybrane zawody.

Uwaga

Nauczyciel kontroluje czas i informuje co kilka minut, sugerując zajęcie się ścieżką kolejnej osoby.

Omówienie

Zespoły wieszają swoje prace na ścianach przy pomocy gumy trenerskiej lub taśmy klejącej. Cała grupa podchodzi do pracy, ogląda i komentuje. Nauczyciela moderuje rozmowę na temat prac przy pomocy następujących pytań:

- Jakie różnice pojawiły się na mapach dróg edukacyjnych?
- Co zwróciło waszą uwagę?
- Co jeszcze/jakie rozgałęzienia dróg (możliwości) mogłoby/mogłyby znaleźć się na mapie? (*Bardzo ważne, aby to pytanie padło*).
- Jakie spostrzeżenia nasuwają się wam po porównaniu tych prac?

Wariant II

1. Prezentacja filmu „Nauka”.

2. Ćwiczenie 1 „Wybory zgodne z predyspozycjami” (Czas: 40 minut).

Instrukcja

Narysuj swoje możliwe ścieżki edukacyjne (ważne by uwzględniały one możliwe – minimum 3 – rozgałęzienia, warianty przebiegu dalszej drogi), uwzględniając twoje zainteresowania i mocne strony (do dyspozycji kartki z mocnymi stronami z poprzednich zajęć). Zaplanuj kolejne szczeble edukacji (szkołę średnią, studia itp.) i wybrany zawód.

Uwaga

Po kilku minutach zwykle uczniowie doznają tzw. impasu, ponieważ kończą im się oczywiste pomysły. Ważne aby zachęcić uczniów do dorysowywania nowych dróg/rozwiązań. Zadaniem nauczyciela jest uruchomić kreatywność uczniów.

Omówienie

Prezentacja z dyskusją.

Przykładowe pytania:

- Jakie różnice pojawiły się na mapach dróg edukacyjnych?
- Co zwróciło waszą uwagę?
- Co jeszcze/jakie rozgałęzienia dróg (możliwości) mogłoby/mogłyby znaleźć się na mapie? (*Bardzo ważne, aby to pytanie padło*).
- Jakie spostrzeżenia nasuwają się wam po porównaniu tych prac?

Podsumowanie

Każda umiejętność, cecha, specyfika jest możliwością do wykorzystania. Adekwatne do posiadanych potencjałów wybory edukacyjne są przepustką do spełnienia swoich marzeń.

Uwaga

Po lekcji należy zachować materiały.

Scenariusz zajęć nr 4 „Pierwsze doświadczenia”

Cel ogólny:

Rola doświadczeń zawodowych w kształtowaniu drogi edukacyjno-zawodowej.

Cele szczegółowe zajęć

- Uświadomienie roli pierwszych doświadczeń dla rozwoju zawodowego.
- Zwiększenie motywacji do nabywania nowych doświadczeń zawodowych.
- Zwiększanie umiejętności poszukiwania doświadczeń zawodowych adekwatnych do ścieżki zawodowej.

Pomoce dydaktyczne

- Film nr 4 „[Pierwsze doświadczenia](#)”.
- Kartki A4.
- Kartki do flipcharta lub papier pakowy.
- Kolorowe flamastry.
- Kartki z opisami mocnych stron uczniów z poprzedniej lekcji i kartek z możliwymi drogami rozwoju drogi zawodowej.

Wprowadzenie

„Pytania na rozgrzew”:

- Co można robić w czasie wolnym od nauki (w czasie wakacji, po szkole czy w weekendy)?
- Co z tego może mieć znaczenie dla przyszłości zawodowej?

Uwaga

Scenariusze (od tego momentu) opierają się na wstępnych wyborach drogi edukacyjnej i zawodowej. Jeśli jakiś uczeń nie będzie miał sprecyzowanych wyborów lub będzie miał problemy z odślanianiem się, warto aby nauczyciel rozważył następujące wyjścia z tej sytuacji – wybór jednej możliwości, jaką widzi uczeń lub przydzielenie konkretnej ścieżki zawodowej nie mającej związku z danym uczniem (aby miał na czym ćwiczyć).

Przykładowy przebieg zajęć

Wariant I

1. Prezentacja filmu „Pierwsze doświadczenia”.
2. Ćwiczenie 1 „Kogo byś Ty wybrał na pracownika” (Czas: 35 minut).

Instrukcja

Rozmowa moderowana przez nauczyciela, poprzedzona wizualizacją:

„Wyobraź sobie, że jesteś szefem dużej firmy i masz dużo pieniędzy. Cenisz swoje pieniądze i chcesz je pomnożyć. Planujesz zatrudnić uczniów/studentów, którym powierzysz do wykonania zadania, które pomogą twojej firmie się rozwinąć”.

Pytania do grupy:

- Jakiej osobie powierzyłbyś te zadania?
- Co byłoby dla ciebie ważne?
- Komu byś zaufał?
- Jakie konkretnie doświadczenia pozaedukacyjne miałyby dla ciebie „szefa” znaczenie przy zatrudnianiu pracowników?

Jeśli padnie odpowiedź związana z doświadczeniem zawodowym, większą aktywnością (pozaedukacyjną), braniem większej odpowiedzialności za realizację jakichś działań (bycie w samorządzie szkolnym, wolontariat itd.), nauczyciel pogłębia tematykę związaną z użytecznością różnorodnych doświadczeń zawodowych dla kariery zawodowej.

Omówienie

Doświadczenia zawodowe uwiarygadniają, budują dobry wizerunek i świadczą o aktywności, ambicji i odpowiedzialności.

3. Ćwiczenie 2 „Budowanie siatki doświadczeń” (czas 10 minut).

Instrukcja

Narysuj schematycznie rysunek swojej drogi zawodowej uwzględniający poszczególne etapy edukacji (połącz efekty swojej pracy z poprzednich lekcji) i wybrany zawód.

Nanieś na kartkę możliwe doświadczenia zawodowe (prace, zadania, rzeczy za które mógłbyś wziąć odpowiedzialność) na poszczególnych etapach swojej drogi edukacyjnej i zawodowej, które poprawiłyby twój życiorys w oczach przyszłego szefa.

Omówienie

Nauczyciel zaprasza do prezentacji poszczególnych prac chętnych uczniów.

Pytanie do ucznia:

- Jakie doświadczenia zaznaczyłeś na rysunku?

Pytania do klasy:

- Jakim jeszcze doświadczeniem mogłaby wykazać się ta osoba w kontekście jej drogi edukacyjno-zawodowej?
- Jakie jeszcze doświadczenia miałyby znaczenie dla ciebie, gdybyś miał być szefem tej osoby?
- Co jeszcze zwróciłoby twoją uwagę, zbudowało zaufanie, przekonało o kompetencjach?

Scenariusz zajęć nr 5 „Doskonalenie”

Cel ogólny

Rola doskonalenia zawodowego w stawianiu się specjalistą.

Cele szczegółowe zajęć

- Uświadomienie czym jest doskonalenie zawodowe.
- Uświadamianie możliwości doskonalenia zawodowego w różnych profesjach.
- Zwiększenie praktycznych umiejętności poszukiwania różnych form doskonalenia zawodowego.

Pomoce dydaktyczne

- Film nr 5 „[Doskonalenie](#)”.
- Kartki A4.
- Kolorowe flamastry.
- Dostęp do Internetu dla uczniów.

Wprowadzenie

„Pytania na rozgrzewkę”:

- Co to znaczy: być w czymś specjalistą?
- Dzięki czemu można stać się specjalistą?
- Czy każdy może stawać się specjalistą w swojej dziedzinie i od czego to zależy?

Przykładowy przebieg zajęć

Wariant I

1. Prezentacja filmu „Doskonalenie”.
2. Ćwiczenie 1 „Doskonalenie” (Czas: 35 minut).

Część I

Instrukcja

Uczniowie dobierają się w dwójki. Każdy z nich ma swoją pracę z poprzednich zajęć (ćwiczenie może mieć charakter rywalizacji – im więcej znajdą możliwości, tym więcej zdobędą punktów).

Uczniowie pracują na rzecz swojego partnera z pary w taki sposób, że proponują możliwe formy kształcenia i doskonalenia adekwatnie do jego wstępnych wyborów edukacyjno-zawodowych (ważne by były one notowane). Propozycje mogą być zarówno ogólne, jak i szczegółowe. Warto też uzasadniać przydatność danej formy kształcenia.

Przykład: osobie marzącej o karierze sportowej można zaproponować:

- kurs językowy – aby rozumiała trenera i innych zawodników w sytuacji współpracy z klubem zagranicznym;
- kurs psychologii sportu;
- lekcje szachów poprawiające myślenie strategiczne;
- warsztaty z technik motywacyjnych;
- zajęcia sportowe związane z inną dyscypliną sportową, które mogłyby pozytywnie wpłynąć na sprawności motoryczne związane z wybraną dyscypliną;
- udział w zajęciach indywidualnych z doradcą zawodowym;
- udział w zajęciach indywidualnych z psychologiem sportu;
- udział w projekcie związanym z motywowaniem do zwycięstwa;
- kurs menedżera sportu – aby miała zaplecze w razie kontuzji, zakończenia kariery;
- zapisanie się do klubu sportowego – dla zwiększenia perspektywy rozwoju itd.

Część II

Instrukcja

Uczniowie w tych samych parach, korzystając z dostępu do Internetu (np. w ich telefonach komórkowych lub w sali informatycznej) uszczegółowiają/urealniają propozycje doskonalenia zawodowego o możliwe/realne kursy/szkolenia, które znajdą w ofercie internetowej.

Omówienie

Nauczyciel zaprasza do prezentacji efektów pracy w taki sposób, że uczniowie opisują propozycje dla partnera, na rzecz którego pracowali. Wyłaniamy osoby, które zaproponowały najwięcej możliwości.

Wariant II

1. **Prezentacja filmu „Doskonalenie”.**
2. **Ćwiczenie 1 „Doskonalenie” (Czas: 35 minut).**

Część I

Burza mózgów na temat form doksztalcania w poszczególnych wyborach edukacyjno-zawodowych.

Nauczyciel wkłada prace z poprzednich zajęć do pudełka i losuje rysunek, na temat którego będzie się odbywała „burza mózgów”. Uczniowie wymyślają jak największą ilość form doksztalcania dla wybranych ścieżek edukacyjno-zawodowych.

Pytanie do burzy mózgów:

- Jakie formy doksztalcanie (szkolenia, kursy, działania, spotkania indywidualne, udział w projektach itd.) pomogą osobie o tej ścieżce edukacyjno-zawodowej zostać lepszym specjalistą w swojej dziedzinie?

Uwaga

W burzy mózgów ważne jest, aby nie cenzurować odpowiedzi, uwzględniać nawet te, które wydają się niezwiązane z tematem (pomijając żarty uczniów).

Część II

„Poszukujemy pomysłów dla siebie”

Uczniowie indywidualnie (albo w parach), korzystając z dostępu do Internetu (w ich telefonach komórkowych lub w sali informatycznej), uszczegółowiają/urealniają propozycje doskonalenia zawodowego o możliwe/realne kursy/szkolenia, które znajdą w ofercie internetowej.

Scenariusz zajęć nr 6 „Wybory”

Cel ogólny

Uświadomienie, że kryzys i zdarzenia krytyczne mogą prowadzić do pozytywnej zmiany.

Cele szczegółowe zajęć

- Uświadamianie możliwości, jakie niosą za sobą zdarzenia krytyczne.
- Zwiększanie świadomości, że zmiany są potrzebne i dzięki nim dokonujemy rozwoju.

Pomoce dydaktyczne

- Film nr 6 „[Wybory](#)”.
- Kartki A4.
- Kolorowe flamastry.
- Kartki do flipcharta lub papier pakowy.

Wprowadzenie

Co to jest zdarzenie krytyczne? Czy sytuacja kryzysowa może być pożyteczna? Życie w obecnej kulturze ciągłych zmian wymusza dostosowanie się do zmiennych warunków. Tylko bycie aktywnym i elastycznym, może zapewnić bezpieczeństwo w ciągle zmieniającym się środowisku. Przygotowanie do tego, że zmiany są i będą, pobudza do wszechstronnego rozwoju.

Przykładowy przebieg zajęć

Wariant I

1. Prezentacja filmu „Wybory”.
2. Ćwiczenie 1 „Zdarzenia krytyczne” (Czas: 10 minut).

Część I

Instrukcja

Jakie przychodzą wam na myśl zdarzenia krytyczne (czynniki zewnętrzne), na które ludzie nie mają wpływu, a które mogą zmienić sytuację życiową, edukacyjną, zawodową. Zapisujemy propozycje w dwóch kolumnach:

Przyjemne

Nieprzyjemne

Uwaga

Jeśli grupa ma problemy ze spontanicznymi propozycjami można uruchomić rundkę (każdy mówi po kolei).

3. Ćwiczenie 2

Instrukcja

Podzielcie się na 4-5 grup. Każda grupa będzie miała za zadanie napisać do trzech wybranych z plakatów sytuacji krytycznych jak największą ilość rozwiązań, które niosą za sobą możliwość korzystnych zmian. Członkowie wspólnie wymyślają możliwe pozytywne rozwiązania zdarzeń krytycznych (minimum 5 dla każdego zdarzenia).

Omówienie

Grupy prezentują/czytają efekty swojej pracy, zwracamy szczególną uwagę na sytuacje związane z rynkiem pracy, karierą zawodową.

Uwaga

Nauczyciel tak dzieli czas na prezentacje, aby wszystkie grupy zdążyły przedstawić, co wymyśliły. Jeśli propozycji rozwiązań jest mało, wówczas nauczyciel pyta pozostałe osoby o nowe propozycje.

Ćwiczenie 2 – wariant

Część I

Instrukcja

Uczniowie indywidualnie odpowiadają na kartce na pytania (ważne, aby padły minimum 3 propozycje):

- Co możesz zrobić w sytuacji braku/utruty pracy ?
- Jakie pojawiają się możliwości wraz ze zmianą miejsca zamieszkania (np. na większą aglomerację, na mniejsze miasteczko/wieś)?
- Co możesz zrobić w przypadku utraty zdrowia (wzrok, zdolności manualne, słuch, mówienie, kontuzja itd.)?
- Jak możesz wykorzystać nowe możliwości finansowe?

Część II

Uczniowie zwracają się do kolegi z ławki z prośbą o uzupełnienie pomysłów zapisanych na kartkach.

Omówienie

- Jakie są wasze pomysły wyjścia z sytuacji krytycznych (przeczytaj/powiedz, co napisałeś)?
- Jakie macie inne propozycje?

Uwaga

Jeśli uczniowie nie chcą wypowiadać się na forum, nauczyciel losuje (np. kręci butelką/flamastrem).

Scenariusz zajęć nr 7 „Decyzje”

Cel ogólny

Uświadomienie, że decyzje wpływają na standard życia oraz że niepodejmowanie decyzji w danej chwili to też decyzja.

Cele szczegółowe zajęć

- Uświadamianie roli podejmowania i niepodejmowania w danej chwili decyzji o zmianach dla standardu życia.
- Zwiększanie świadomości wpływu na zmiany w zakresie standardu swojego życia.

Pomoce dydaktyczne

- Film nr 7 „[Decyzje](#)”.
- Kartki A4.
- Kolorowe flamastry.
- Kartki do flipcharta lub papier pakowy.

Wprowadzenie

Każdy może mieć wpływ na standard swojego życia. Przesądza o nim m.in. podejmowanie aktywności, chęć rozwoju.

Przykładowy przebieg zajęć

1. Prezentacja filmu „Decyzje”.
2. Ćwiczenie 1 „Rysunek 3 możliwości standardu życia” (Czas: 40 minut).

Część I

Instrukcja

Narysuj sobie i 3 możliwości standardu życia jaki osiągniesz (wyższy niż masz w domu, mniej więcej taki jaki masz obecnie w domu, niższy niż masz obecnie w domu).

Część II

Instrukcja

Dorysuj drogę od siebie do 3 standardów życia i uwzględnij na niej decyzje i działania, które musiałybyś podjąć, aby się tam znaleźć.

Omówienie

- Jakie decyzje i działania pojawiły się na drogach prowadzących do obniżenia, utrzymania i zwiększenia standardu życia?

Uwaga

Jeśli czasu jest dużo, nauczyciel zadaje pytania:

- Jakie masz refleksje po tym ćwiczeniu?
- Jakie widzisz możliwości wpływania na przyszły standard swojego życia już teraz lub w bliskiej przyszłości?

Podsumowanie

Brak decyzji w danej chwili jest też decyzją. Sięganie po sukces to wysiłek. Bez wysiłku trudno jest osiągnąć satysfakcję.

Uwaga

Jeśli nauczyciel ma do czynienia z grupą, której warunki/czynniki zewnętrzne są trudne, może spodziewać się złości na tę sytuację (utrudnionego startu). Warto pokazać wówczas, że dzieci milionerów tracą majątki, zaś wielu niemających ludzi dzięki sile swojej determinacji osiągnęło sukces. Od nich tylko zależy, czy będą ubolewać nad przeszłością, czy będą zwróceni ku przyszłości na którą (dla odmiany mają) wpływ.

Scenariusz zajęć nr 8 „Zdarzenia”

Cel ogólny

Pokazanie różnorodności form zatrudnienia.

Cele szczegółowe zajęć

- Uświadomienie różnorodności form zatrudnienia.
- Odkrywanie własnych preferencji odnośnie formy zatrudnienia.

Pomoce dydaktyczne

- Film nr 8 „Zdarzenia”.
- Kartki do flipcharta lub papier pakowy.
- Guma trenerska lub taśma klejąca.
- Kolorowe flamastry.

Wprowadzenie

Przyczyną zmiany zatrudnienia może być czynnik zewnętrzny np. sytuacja gospodarcza. Jeśli warunki pracy się zmieniają lub nie są dla kogoś odpowiednie, może on sam podjąć decyzję o zmianie. Zmiana ta może dotyczyć nie tylko zawodu, ale także formy zatrudnienia.

Przykładowy przebieg zajęć

1. Prezentacja filmu „Zdarzenia”.
2. Ćwiczenie 1 „Możliwe formy zatrudnienia” (Czas: 30 minut).

Instrukcja

Podzielcie się na 4-5 osobowe zespoły.

Stwórzcie rysunek przedstawiający sposoby zatrudnienia. Dopiszcie do nich swoje wymarzone zawody.

Uwaga

Nauczyciel podchodzi do pracujących zespołów i jeśli uczniowie mają kłopot, wówczas naprowadza ich począwszy od tego, że można pracować dla siebie albo dla kogoś, można w firmie i np. w fundacji, można być pracownikiem „budżetowym” albo korporacji itp.

Omówienie

Prezentacja pracy zespołów.

Uwaga

Podczas prezentacji należy wziąć pod uwagę, że kolejne prezentacje będą się powtarzać. Warto więc na pierwszą prezentację przeznaczyć więcej czasu, tak aby kolejne były uzupełnieniem tego, czego jeszcze nie było w poprzednich pracach.

Podsumowanie

Każdy w swojej dziedzinie może pracować na różnym stanowisku i w różnej strukturze. Można wpływać na swój status społeczny poprzez podnoszenie kompetencji lub zmianę formy pracy. Na poprawianie statusu społecznego mamy wpływ poprzez podnoszenie kompetencji międzyludzkich np. zarządzania lub motywowania innych, umiejętność współpracy oraz rozwój kompetencji związanych np. z samozatrudnieniem, z prawem dotyczącym wolontariatu, organizacji pozarządowych. Różne miejsca pracy mają różną tzw. kulturę organizacyjną. To ważne abyś już teraz zastanawiał się, czy lubisz pracować w zespole, czy sam, w wielkiej organizacji czy kameralnym zespole, czy lubisz sam sobie organizować czas, czy ktoś musi ci zlecać zadania.

3. Ćwiczenie 2 „Jak ja bym chciał” (Czas: 10 minut).

Instrukcja

Uczniowie po kolei mówią, jaka forma zatrudnienia wydaje im się w tym momencie najbliższa/najbardziej atrakcyjna i dlaczego.

Scenariusz zajęć nr 9 „Miejsca”

Cel ogólny

Rola wyboru miejsca pracy dla późniejszego zadowolenia.

Cele szczegółowe zajęć

- Odkrywanie preferencji związanych ze stylem życia (np. miejski versus wiejski).
- Odkrywanie zainteresowań uczestników dotyczących miejsc geograficznych.
- Uświadomienie roli wyboru miejsca zamieszkania dla zadowolenia z życia.

Pomoce dydaktyczne

- Film nr 9 „[Miejsca](#)”.
- Kartki A4.
- Kolorowe flamastry.

Wprowadzenie

Jeśli wiesz, gdzie i jak chcesz mieszkać, jest to ważny krok do odkrywania, jakiej pracy powinieneś szukać. Masz wybór: blisko przyrody, w zgiełku ulicznym, w spokoju i ciszy, w Polsce, w Europie, na innym kontynencie, ... Gimnazjalista ma jeszcze wiele czasu, aby się zastanawiać, warto jednak, aby zaczął to robić już dziś.

Przykładowy przebieg zajęć

1. Prezentacja filmu „Miejsca”.
2. Ćwiczenie 1 „Rysunek wymarzonego miejsca” (Czas: 25 minut).

Część I

Instrukcja

Narysuj swoje wymarzone miejsce, w którym chciałabyś zamieszkać. Pozostaw 1/3 kartki wolne.

Powiedz, co powinieneś zrobić, aby odpowiedzieć sobie na pytanie: „gdzie chcę mieszkać w przyszłości”? (nauczyciel zadaje to pytanie, jeśli któryś z uczniów nie umie określić nawet szerokich ram w tym zakresie).

Część II

Instrukcja

Dorysuj na rysunku swoją wymarzoną pracę i połącz oba elementy drogą. Możesz zaznaczyć symbolicznie przeszkody, które widzisz na tej drodze lub inne skojarzenia.

Można wspólnie zastanowić się, w jaki sposób można odkrywać swoje preferencje dotyczące miejsca zamieszkania i pracy.

Omówienie

Położcie rysunki na ziemi (tyłem do siebie).

- Jakie miejsca znalazły się na waszych rysunkach?
- Jakie ważne elementy znalazły się na nich?
- Co pojawiło się na drogach łączących oba elementy?
- Jakie są wasze refleksje po tym ćwiczeniu?

3. Ćwiczenie 2 Rozmowa moderowana pt. „Czy aby na pewno?” (15 minut).

Celem tej rozmowy jest pomoc w zweryfikowaniu wstępnych wyborów uczniów dotyczących miejsc pracy (z poprzedniego ćwiczenia) oraz pomoc w ich dokonaniu uczniom, którzy nie wiedzą, gdzie chcieliby mieszkać/pracować.

Instrukcja

Powiedz, co powinieneś zrobić, aby swoje marzenia z rysunku zmienić w rzeczywistość, aby zamieszkać i pracować tak jak chcesz.

Uwaga

Należy tak moderować rozmowę, aby pozwolić uczniom dojść min. do wniosku, że dzięki doświadczeniom, aktywności, podróżom mogą weryfikować, co im się podoba a co nie, jak chcieliby żyć a jak nie.

Omówienie

Każdy sam w dużej mierze kreuje swoją rzeczywistość. Dzięki marzeniom możemy realizować cele. Nie zawsze są one łatwe do osiągnięcia, ale sukces możliwy jest, jeżeli budujemy wizję, do których będziemy zmierzać.

Scenariusz zajęć nr 10 „Satysfakcja”

Cel ogólny

Wprowadzenie skutecznych technik planowania jako metody na osiągnięcie satysfakcji.

Cele szczegółowe zajęć

- Zwiększanie motywacji do działania w zakresie świadomego planowania kariery.
- Uczenie technik podnoszących motywację.

Pomoce dydaktyczne

- Film nr 10 „[Satysfakcja](#)”.
- Kartki A4.

Wprowadzenie

Zwykle wszystko zaczyna się od marzeń. To, czy się one spełnią i doznamy uczucia satysfakcji, zależy od tego, czy będziemy mieć wystarczającą motywację, aby wprowadzić je w życie. W motywowaniu samego siebie pomocne są umiejętności w zakresie planowania i zamieniania marzeń w cele.

Przykładowy przebieg zajęć

1. Prezentacja filmu „Satysfakcja”.
2. Ćwiczenie 1 „Metoda 20 pomysłów” (Czas: 10-15 minut).

Metoda 20 pomysłów polega na postawieniu pytania i znalezieniu minimum 20 odpowiedzi na to pytanie. Pytanie może dotyczyć czegoś „małego” i czegoś „dużego”.

Przykład 1 „Jak poprawić oceny z matematyki w ciągu 3 tygodni?”

Przykład 2 „Jak przygotować się do egzaminu gimnazjalnego, aby osiągnąć najlepszy efekt?”

Przykład 3 „Jak w ciągu 5 lat stać się jednym z lepszych architektów w swoim mieście?”

Instrukcja

Na przykładzie wypróbujemy wspólnie metodę 20 pomysłów. Musi pojawić się minimum 20 propozycji.

„Jak poprawić oceny z matematyki w ciągu 3 tygodni?”

- Jakie macie pomysły, aby osiągnąć taki cel?
- Od czego każdy z was by zaczął?
- Co jeszcze moglibyście zrobić?

Uwaga

Ważne aby zapisywać nawet absurdalne pomysły typu:

- „kupię długopis, bo...”
- „pójdę do kolegi, bo...”

pod warunkiem, że uczeń poda wyjaśnienie, które zapisujemy.

Omówienie

Każdy pomysł jest ważny. Czy da się zastosować je wszystkie w danym momencie?

Nauczyciel rysuje poziomą oś, na której zaznacza dzisiejszą datę. Prosi ucznia, aby wybrał z 20 pomysłów trzy, które pomogłyby w jego prawdziwej sytuacji podnieść swoje oceny z matematyki i zaznaczył je na osi czasu.

Podsumowanie

Reszta pomysłów mogłaby znaleźć się na tej osi w różnych miejscach. Warto planować po kolei działania, aby zwiększać swoją skuteczność.

Pozostałe przykłady można wykorzystać do pracy w grupach, w parach lub indywidualnej.

3. Ćwiczenie 2 "20 pomysłów na realizację planu mojego rozwoju" (Czas: 25-30 minut).

Część I

Instrukcja

Na kartce A4 napisz 20 pomysłów, które pomogą Ci odpowiedzieć na pytanie: „Jak w ciągu najbliższych kilku lat zwiększyć swoje szanse na to, by(tutaj uczeń wpisuje jedną z możliwości, którą wypracował w ciągu całego projektu np. studentem uczelni X, uczniem LO X, specjalistą w dziedzinie X, zdobyć zawód, który pozwoli mi zamieszkać w Australii, odpowiedzieć sobie na pytanie, kim chcę zostać)?

Część II

Dobierzcie się w pary. Poproś kolegę z pary o dodatkowe 10 pomysłów, które pomogą zrealizować twój cel.

Część III

Narysujcie oś i zaznaczcie pięć pierwszych pomysłów, które można zacząć realizować od dziś. Jeśli zmieścisz się w czasie, możesz spróbować umieścić pozostałe pomysły na osi.

Omówienie: 2-3 osoby czytają pomysły na realizację swojego planu wraz z graficznym przedstawieniem.

Podsumowanie

Na satysfakcję pracujemy całe życie. Podejmując decyzje, przybliżasz się do swojej satysfakcji lub od niej oddalasz. Twoje życie jest w twoich rękach i przede wszystkim ty o nim decydujesz. Podejmuj decyzje tak, abyś osiągnął w życiu jak największą satysfakcję.

